

Elveszett őskronika törökül? Avagy: Mahmúd terdzümán írói módszereiről

Sudár Balázs

MTA BTK Magyar Őstörténeti Témacsoport

Mahmúd terdzümán később elhíresült műve, a Táríh-i Üngürüsz 1860-ban került Magyarországra, az Akadémiai Könyvtárba Vámbéry Ármin adományaképpen. A következő évben Budenz József ismertette hosszú tanulmány keretében, majd jó száz évre elfelejtették. „Feltámadását” elsősorban annak a „mitológiának” köszönheti, amely az 1970-es évek végén kezdett kialakulni körülötte: a török sorok talán az elveszett magyar őskronikát rejtik. 1982-ben azután megjelent a munka magyarul, s azóta szakértők – és még inkább önjelölt szakértők – fejtik ki róla véleményüket. Igazi tudományos, történeti értékelése azonban nem készült el, jóllehet Hazai György munkája révén a szöveg kitűnő kiadása, átirata és facsimiléje is a kutatók rendelkezésére áll. Úgy vélem, Mahmúd művéhez első lépésben mint oszmán-török irodalmi alkotáshoz kellene közelíteni, majd a szerző gondolkodásmódjának, írói módszereinek megértésével kiszűrhetők azon információk, amelyek további kutatásra érdemesek. Így talán előrébb juthatunk a kérdés tekintetében is, hogy lehet-e a Táríh-i Üngürüszre őstörténeti koncepciókat építeni.